

institutzaturizam

hrvatski turizam u brojkama *croatian tourism in numbers*

VOL 8. broj
VOL 8 issue

1 /2014.

ISSN 1847-3369

Hrvatski turizam u brojkama je stalna tromjesečna publikacija Instituta za turizam koja u ovom broju donosi izbor ključnih pokazatelja o turističkom prometu u Hrvatskoj (A), o kapacitetima u hotelima i kampovima po kategorijama te njihovoj iskorištenosti u 2013. godini (B), obilježjima putnika s međunarodnih krstarenja Dunavom u Hrvatskoj u 2013. godini (C), njihovoj potrošnji (D) te podatke o prihodima i rashodima od putovanja u platnoj bilanci Hrvatske u četvrtom tromjesečju 2013. godine (E). Publikacija je, prije svega, namijenjena onima kojima turizam nije u fokusu interesovanja, a žele znati osnovne činjenice. Jednako tako, publikacija može biti i polazište za daljnja istraživanja.

Izvor	Institut za turizam	Impresum	Izdaje
	<ul style="list-style-type: none"> BIST – Sustav poslovne inteligencije u turizmu, Institut za turizam, www.iztg.hr Istraživanje stavova i potrošnje posjetitelja s međunarodnih krstarenja Dunavom u Hrvatskoj u 2013. godini, Institut za turizam, Zagreb, prosinac 2013. 		Institut za turizam, Vrhovec 5, 10000 Zagreb, Hrvatska, www.iztg.hr Za izdavača: Sanda Čorak Urednica i autorica Blaženka Vrdoljak-Šalomon Kartografski prikazi Izidora Marković Recenzent: Neven Ivandić Lektori: Ljiljana Cikota (hrvatski), Ksenija Tokić (engleski) Dizajn: Goran Curl Grafički prijelom: Zoran Petrović Zagreb, lipanj 2014.
	Državni zavod za statistiku <ul style="list-style-type: none"> Priopćenje/ First Release: Turizam u siječnju/ Tourism, January 2014, Godina/ Year LI., Broj/ Number 4.3.1/1, 13. ožujka 2014. / 11 March 2014, CODEN POPCEA ISSN 1330-0350, www.dzs.hr Priopćenje/ First Release: Turizam u veljači/ Tourism, February 2014, Godina/ Year LI., Broj/ Number 4.3.1/2, 11. travnja 2014. / 11 April 2014, CODEN POPCEA ISSN 1330-0350, www.dzs.hr Priopćenje/ First Release, Turizam u ožujku/ Tourism, March 2014, Godina / Year LI, Broj/ Number 4.3.1/3, 13. svibnja 2014. / 13 May 2014, CODEN POPCEA ISSN 1330-0350, www.dzs.hr 		
	Hrvatska narodna banka <ul style="list-style-type: none"> Bilten 202, travanj 2014.; www.hnb.hr 		

croatian tourism in numbers

issue 1 / 2014

“Croatian tourism in numbers” is a quarterly publication issued by the Institute for Tourism. In this issue we are focused on a number of key indicators related to: tourist arrivals and overnights in Croatia (A), hotel and campsites accommodation facilities and their occupancy rate in 2013 (B), some features of international Danube river cruise travellers in Croatia in 2013 (C), their expenditure in destination (D) and credit and debit from travel in balance of payments of Croatia in fourth quarter 2013 (E). The publication is primarily conceived for those not focused on tourism, but who want to know the basic facts. Also, the publication can be a starting point for further research.

Sources	Institute for Tourism	Impressum	Publisher: Institute for Tourism, Vrhovec 5, 10000 Zagreb, Croatia www.iztg.hr
	<ul style="list-style-type: none"> BIST – System of Business Intelligence in Tourism, Institute for Tourism; www.iztg.hr Istraživanje stavova i potrošnje posjetitelja s međunarodnih krstarenja Dunavom u Hrvatskoj u 2013. godini, Institute for Tourism, Zagreb, December 2013. 		For publisher: Sanda Čorak Editor and author Blaženka Vrdoljak-Šalomon Maps Izidora Marković Consulting editor: Neven Ivandić Proofreading: Ljiljana Cikota (Croatian), Ksenija Tokić (English) Design: Goran Curl Graphical layout: Zoran Petrović Zagreb, June 2014
	Croatian Bureau of Statistics <ul style="list-style-type: none"> Priopćenje/ First Release: Turizam u siječnju/ Tourism, January 2014, Godina/ Year LI., Broj/ Number 4.3.1/1, 13. ožujka 2014./ 11 March 2014, CODEN POPCEA ISSN 1330-0350, www.dzs.hr Priopćenje/ First Release: Turizam u veljači/ Tourism, February 2014, Godina/ Year LI., Broj/ Number 4.3.1/2, 11. travnja 2014./ 11 April 2014, CODEN POPCEA ISSN 1330-0350, www.dzs.hr Priopćenje/ First Release, Turizam u ožujku/ Tourism, March 2014, Godina / Year LI, Broj/ Number 4.3.1/3, 13. svibnja 2014./13 May 2014 CODEN POPCEA ISSN 1330-0350, www.dzs.hr 		
	Croatian National Bank <ul style="list-style-type: none"> Bulletin 202, May 2014, www.hnb.hr 		

**Sadržaj/
Content**

A. TURISTIČKA POTRAŽNJA/

A. TOURIST DEMAND

A1. Potražnja prema emitivnim zemljama/

A1. Tourist demand by generating countries

A2. Potražnja prema vrstama smještaja/

A2. Tourist demand by types of accommodation

A3. Potražnja prema turističkim područjima/

A3. Tourist demand by tourist regions

B. SMJEŠTAJNI KAPACITETI/

B. ACCOMMODATION FACILITIES

B1. Struktura i iskorištenost hotela prema kategorijama/

B1. Structure and occupancy rate of hotels by categories

B2. Struktura i iskorištenost kampova prema kategorijama/

B2. Structure and occupancy rate of camping sites by categories

C. OBILJEŽJA PUTNIKA S MEĐUNARODNIH KRSTARENJA DUNAVOM/

C. CHARACTERISTICS OF INTERNATIONAL DANUBE RIVER CRUISE TRAVELLERS IN CROATIA

C1. Zemlja porijekla putnika i članova posade/

C1. Country of origine of travellers and crew members

C2. Iskustvo putnika s riječnim krstarenjem/

C2. River cruise traveller experience

C3. Iskustvo putnika s Hrvatskom/

C3. Traveller experience of Croatia

C4. Aktivnosti putnika u destinaciji/

C4. Traveller activities at destination

D. IZDACI PUTNIKA U DESTINACIJI/

D. TRAVELLERS EXPENDITURES AT DESTINATION

D1. Struktura ukupnih izdataka u destinaciji/

D1. Structure of total expenditures at destination

D2. Kupljeni artikli u destinaciji/

D2. Articles purchased at destination

E. PRIHODI I RASHODI OD PUTOVANJA/

E. CREDIT AND DEBIT FROM TRAVEL

E1. Prihodi i rashodi od putovanja u platnoj bilanci Hrvatske/

E1. Credit and debit from travel and tourism in Croatian balance of payments

A.

TURISTIČKA POTRAŽNJA/ TOURIST DEMAND

A1. POTRAŽNJA PREMA EMITIVNIM ZEMLJAMA/ A1. TOURIST DEMAND BY GENERATING COUNTRIES

Struktura potražnje prema emitivnim zemljama, I. - III. 2014./ Demand structure by generating countries in period of I-III 2014

	Noćenja (u 000)/ <i>Tourist nights</i> (in 000)	Udio u ukupnim noćenjima (u %)/ <i>Share in total</i> <i>tourist nights</i> (in %)	Stopa promjene (I. - III. 2014./ I. - III. 2013.)/ <i>Rate of</i> <i>change</i> (I-III 2014/I-III 2013)	Prosječna duljina boravka/ <i>Average</i> <i>length</i> <i>of stay</i>
Njemačka/ <i>Germany</i>	95	8,0	-34,0	3,7
Slovenija/ <i>Slovenia</i>	79	6,6	19,2	2,3
Italija/ <i>Italy</i>	76	6,4	-4,9	1,9
Austrija/ <i>Austria</i>	72	6,1	-33,6	2,7
Bosna i Hercegovina/ <i>Bosnia and</i> <i>Herzegovina</i>	49	4,1	-1,7	2,9
Republika Koreja/ <i>Republic of Korea</i>	32	2,7	763,0	1,1
SAD/ <i>USA</i>	22	1,9	1,7	2,3
Srbija/ <i>Serbia</i>	21	1,8	4,1	2,1
Ujedinjeno Kraljevstvo/ <i>United Kingdom</i>	20	1,7	-21,3	2,9
Mađarska/ <i>Hungary</i>	13	1,1	-16,2	2,3
Prvih 10/ <i>Top 10 countries</i>	478	40,3	-10,5	2,4
Ostali strani/ <i>Other foreign countries</i>	199	16,7	-13,6	2,2
Ukupno strani/ <i>Total foreign countries</i>	677	57,0	-11,5	2,3
Domaći/ <i>Domestic</i>	510	43,0	1,0	2,4
Sveukupno/ <i>Total</i>	1.187	100,0	-6,5	2,3

Izvešće: BIST – Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr/ Report: BIST – System of business intelligence in tourism;
www.iztg.hr

Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Croatian Bureau of Statistics.

U prvom tromjesečju 2014. godine zabilježeno je oko 1.187 tisuća noćenja što je za 6,5% manje nego u istom razdoblju prethodne godine. Posljedica je to smanjenja broja noćenja inozemnih gostiju za oko 12%. Kod domaćih gostiju evidentirano je 1% više noćenja nego u prvom tromjesečju 2013. godine.

Stope promjena u skupini prvih deset inozemnih zemalja prema broju noćenja ukazuju na vrlo turbulentne promjene u potražnji početkom godine. Broj noćenja iz tradicionalno glavnih emitivnih zemalja Njemačke i Austrije pao je za oko 34%, a iz Italije za 5%. U noćenjima Slovenaca zabilježen je porast od 19%.

U Hrvatskoj je sve više gostiju iz Republike Koreje, zaključak je na temelju podataka prvog tromjesečja. S 32 tisuće ostvarenih noćenja rangirali su se na šesto mjesto ispred SAD-a, Srbije, Ujedinjenog Kraljevstva i Mađarske. Tako su gosti iz Koreje ostvarili toliko noćenja koliko gosti iz Ujedinjenog Kraljevstva i Mađarske zajedno.

Prosječan broj noćenja iznosi 2,3. Najduže su boravili gosti iz Njemačke (3,7 noćenja), a najkraće gosti iz Republike Koreje koji u prosjeku ostaju jednu noć.

A2. POTRAŽNJA PREMA VRSTAMA SMJEŠTAJA/ A2. TOURIST DEMAND BY TYPES OF ACCOMMODATION

Noćenja turista prema glavnim vrstama smještajnih kapaciteta*, I. - III. 2014. /
Tourist nights by main types of facilities* in period of I-III 2014

	Hoteli / Hotels	Smještaj sličan hotelskom/ Accommodation similar to hotel	Privatni smještaj/ Private accommo- dation facilities	Kampovi/ Camping sites	Ostalo/ Other facilities	Ukupno/ Total
Noćenja (u 000)/ Tourist nights (in 000)						
I.	197	6	45	z	z	312
II.	209	7	40,5	1	63	320
III.	398	10	58	6	83	556
Ukupno I. - III./ Total I-III	804	22	144	z	z	1.187
Struktura (u %)/ Structure (in %)						
I.	63,1	1,9	14,4	z	z	100,0
II.	65,3	2,1	12,7	0,4	19,6	100,0
III.	71,7	1,7	10,4	1,1	15,0	100,0
Ukupno I. - XII./ Total I-XII	67,7	1,9	12,1	z	z	100,0
Stopa promjene (I. - III. 2014./ I. - III. 2013.)/ Rate of change (I-III 2014/ I-III 2013)						
I.	6,4	-10,6	38,2	z	z	12,4
II.	-2,4	17,9	15,3	te	11,3	2,6
III.	-22,5	-46,6	-6,4	-47,5	10,6	-18,4
Ukupno I. - III./ Total I-III	-11,9	-26,4	10,7	z	z	-6,5

Znakovi / Symbols

z - Podatak radi povjerljivosti nije objavljen / z - Data are not published for confidentiality reason

*Smještajni kapaciteti prema NKD 2007, Odjeljak 55 i vrstama turističkih smještajnih objekata/Accommodation facilities according to Division 55 of NKD 2007 and types of tourist accommodation establishments.

- Skupina "Hoteli i sličan smještaj" obuhvaća: hotele, hotele baštine, aparthotele, turistička naselja, turističke apartmane, pansioni i guest houses. U analizi se odvojeno promatraju hoteli od ostalog smještaja iz te skupine/Hotels and similar accommodation comprises hotels, heritage hotels, all-suite hotels, tourist resorts, tourist apartments, boarding houses and guest houses. Hotels and other accommodation facilities of that groupe are analysed separately.

- Privatni smještaj obuhvaća: sobe za iznajmljivanje, apartmane, studio-apartmane i kuće za odmor u kućanstvima te sobe za iznajmljivanje, apartmane i studio-apartmane i kuće za odmor u seljačkim kućanstvima/Private accommodation facilities: rooms to let, apartments, studio-type suites and summer houses in houtholdes as well as rooms to let, apartments, studio-type suites and summer houses in rural houtholdes.

- Kampovi: kamp, kampiralište, kamp-odmarište i kamp u kućanstvu/Camping sites: Camping sites, small camps, quickstop camping and camping sites in households

Izvješće: BIST – Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.itzg.hr/ Report: BIST – System of business intelligence in tourism; www.itzg.hr

Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Croatian Bureau of Statistics

U prvom tromjesečju 2014. u hotelima je ostvareno blizu 68% ili 804 tisuće noćenja. U odnosu na prvo tromjesečje 2013. taj je rezultat slabiji za blizu 12%.

U privatnom smještaju je bilo nešto više od 140 tisuća noćenja što je oko 11% više nego prije godinu dana.

Ako računamo zajedno postignute rezultate hotela i privatnog smještaja, onda možemo zaključiti da su oni glavni iznajmljivači smještaja u izvansezonskim mjesecima početkom godine – na njih otpada skoro 80% prometa.

A3. POTRAŽNJA PREMA TURISTIČKIM PODRUČJIMA/ A3. TOURIST DEMAND BY TOURIST REGIONS

Noćenja turista prema turističkim područjima*, I. - III. 2014./

Tourist nights by tourist regions in period of I-III 2014*

	Istra/ Istria	Kvarner/ Kvarner	Lika – Karlovac/ Lika –Karlovac	Dalmacija – Zadar/ Dalmatia – Zadar	Dalmacija – Šibenik/ Dalmatia – Šibenik	Dalmacija – Split/ Dalmatia – Split	Dalmacija – Dubrovnik/ Dalmatia – Dubrovnik	Grad Zagreb/ City of Zagreb	Središnja Hrvatska/ Central Croatia	Slavonija/ Slavonia	Hrvatska ukupno/ Croatia Total
Noćenja (u 000)/ <i>Tourist nights (in 000)</i>											
I.	47	51	7	10	8	26	33	67	49	15	312
II.	55	51	6	11,3	7	31	29	73	41	16	320
III.	137	99	13	23	18	48	55	97	45	21	556
Ukupno I. - III./ Total I - III	239	201	25	45	33	105	116	238	135	51	1.187
Struktura (u %)/ <i>Structure (in %)</i>											
I.	15,2	16,3	2,1	3,3	2,4	8,5	10,5	21,4	15,6	4,7	100,0
II.	17,3	15,9	1,8	3,5	2,2	9,6	9,0	23,0	12,7	4,9	100,0
III.	24,6	17,8	2,3	4,1	3,2	8,6	9,9	17,5	8,1	3,8	100,0
Ukupno I. - III./ Total I - III	20,2	16,9	2,1	3,8	2,8	8,9	9,8	20,0	11,3	4,3	100,0
Stopa promjene (I. - III. 2014./ I. - III. 2013.)/ <i>Rate of change (I-III 2014/ I-III 2013)</i>											
I.	34,3	15,6	-12,8	19,9	12,1	8,6	45,2	-1,6	14,1	-18,8	12,4
II.	-2,3	-1,9	-9,4	16,9	-10,3	1,6	21,6	8,2	7,4	-19,3	2,6
III.	-32,7	-24,7	2,1	-20,2	-11,5	-24,5	-13,6	2,9	8,9	-4,9	-18,4
Ukupno I. - III./ Total I - III	-18,9	-11,7	-4,9	-5,2	-6,7	-11,0	6,1	3,1	10,3	-13,7	-6,5

*Kvarner obuhvaća Primorsko-goransku županiju/ *Kvarner includes County of Primorje-Gorski Kotar

*Lika – Karlovac obuhvaća Ličko-senjsku i Karlovačku županiju/ *Lika-Karlovac includes County of Lika-Senj and County of Karlovac

*Središnja Hrvatska obuhvaća Bjelovarsko-bilogorsku, Koprivničko-križevačku, Krapinsko-zagorsku, Međimursku, Sisačko-moslavačku, Varaždinsku i Zagrebačku županiju/ *Central Croatia includes County of Bjelovar-Bilogora, County of Koprivnica-Križevci, County of Krapina-Zagorje, County of Međimurje, County of Sisak-Moslavina, County of Varaždin and County of Zagreb.

*Slavonija obuhvaća Brodsko-posavsku, Osječko-baranjsku, Požeško-slavonsku, Virovitičko-podravsku i Vukovarsko-srijemsku županiju/

*Slavonia includes County of Slavonski Brod-Posavina, County of Osijek-Baranja, County of Požega-Slavonia, County of Virovitica-Podravina and County of Vukovar-Sirmium.

*Ostale turističke regije poklapaju se sa županijama/ *Other tourist regions are the same as counties.

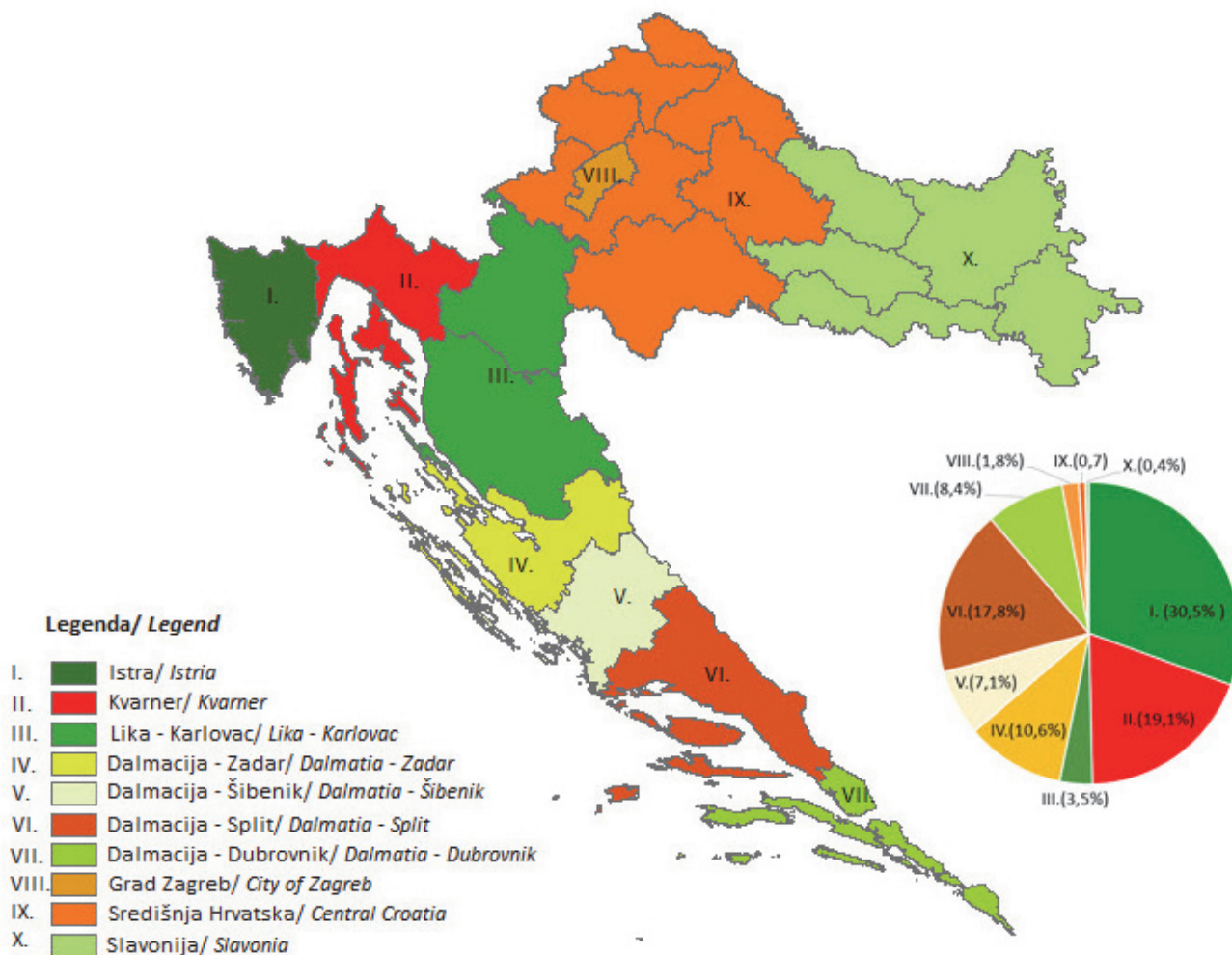
Izvjешće: BIST – Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr/ Report: BIST – System of business intelligence in tourism; www.iztg.hr

Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Croatian Bureau of Statistics

Na kraju prvog tromjesečja, Istra i Zagreb su imali približan broj noćenja (oko 239 tisuća). Međutim, dok je za Istru taj rezultat značio pad od 19% u odnosu na prošlu godinu, za Zagreb je to bio porast od 3%.

Dubrovačka regija je jedina primorska regija koja je imala rast u broju noćenja (stopa promjene 6%). Istra, Kvarner te Dalmacija - Split su na kraju razdoblja imali najlošije rezultate u odnosu na prošlogodišnje. Stope promjena su se kretale od -11% do -19%.

U Središnjoj Hrvatskoj broj noćenja povećao se za 10%. Sa 135 tisuća noćenja ta je regija bila čak uspješnija od dubrovačke (116 tisuća noćenja) koja je tradicionalno najposjećenija primorska regija u zimskim mjesecima početkom godine.

B.

SMJEŠTAJNI KAPACITETI/ ACCOMMODATION FACILITIES

B1. STRUKTURA I ISKORIŠTENOST HOTELA PREMA KATEGORIJAMA/ B1 STRUCTURE AND OCCUPANCY RATE OF HOTELS BY CATEGORIES

Hotelski kapaciteti u Hrvatskoj iznose približno 116 tisuća postelja (stanje na dan 31. VIII. 2013.). Više od dvije petine (43%) te ponude otpada na hotele s tri zvjezdice, dok hoteli s četiri zvjezdice čine 35% hotelskih kapaciteta. Na najluksuznije hotele (pet zvjezdica) otpada 8%. Ostatak od 14% ukupnog broja postelja čine kapaciteti hotela s dvije zvjezdice.

Najveću bruto iskorištenost u 2013. godini imali su hoteli s četiri zvjezdice (54%), odnosno s tri zvjezdice (52%).

**Struktura i iskorištenost hotela prema kategorijama u 2013. godini/
Structure and occupancy rate of hotels by categories, 2013**

	Hoteli s dvije zvjezdice/ Two-star hotels	Hoteli s tri zvjezdice/ Three-star hotels	Hoteli s četiri zvjezdice/ Four-star hotels	Hoteli s pet zvjezdica/ Five-star hotels
Iskorištenost / Occupancy rate	46,6	52,1	54,3	49,4

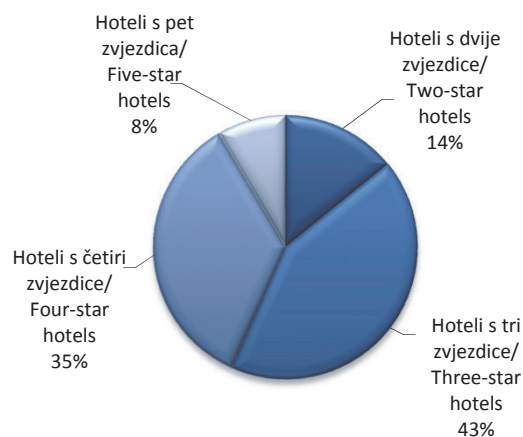
*Odgovara bruto iskorištenosti (računa se na ukupan broj dana u godini za hotele koji su radili barem jedan dan/

*Gross occupancy (calculated with total number of days in year for the hotels opened at least one day)

Izvešće: BIST – Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.itzg.hr/

Report: BIST – System of business intelligence in tourism; www.itzg.hr

Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Croatian Bureau of Statistics

**B2. STRUKTURA I ISKORIŠTENOST KAMPOVA PREMA KATEGORIJAMA/
B2. STRUCTURE AND OCCUPANCY RATE OF CAMPING SITES BY CATEGORIES**

**Struktura i iskorištenost* kampova prema kategorijama/
Structure and occupancy rate* of campsites by categories**

	Kamp s jednom zvjezdicom / One-star camping sites	Kamp s dvije zvjezdice / Two-star camping sites	Kamp s tri zvjezdice / Three-star camping sites	Kamp s četiri zvjezdice / Four-star camping sites
Iskorištenost / Occupancy rate	18,2	30,7	32,8	38,8

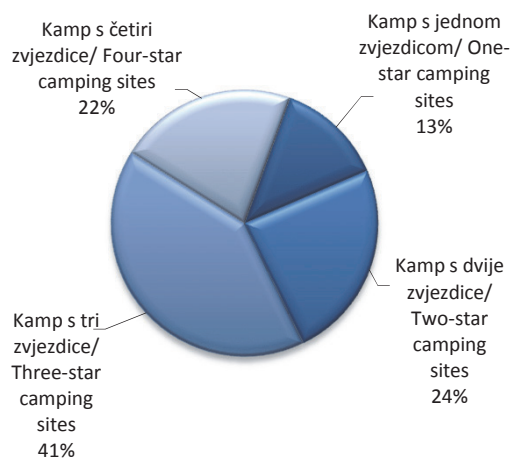
*Odgovara bruto iskorištenosti (računa se na ukupan broj dana u godini za kampove koji su radili barem jedan dan/

*Gross occupancy (calculated with total number of days in year for the camping sites opened at least one day)

Izvešće: BIST – Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.itzg.hr/

Report: BIST – System of business intelligence in tourism; www.itzg.hr

Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Croatian Bureau of Statistics

U kampovima Hrvatska ima približno 229 tisuća postelja (31. VIII. 2013.). Najveći udio otpada na kampove s tri zvjezdice (41%). Nešto više od jedne petine ukupnih kapaciteta (22%) imaju kampovi najviše kategorije kod nas (četiri zvjezdice). To znači da se blizu dvije trećine kapaciteta (63%) nalazi u kampovima s tri ili četiri zvjezdice. Kampovi nižih kategorija (dvije i jedna zvjezdica) sudjeluju s 37% u ukupnoj ponudi.

Najveću bruto iskorištenost u 2013. godini imali su kampovi s četiri zvjezdice (39%), odnosno s tri zvjezdice (blizu 33%).

C.

OBILJEŽJA POSJETITELJA S MEĐUNARODNIH KRSTARENJA DUNAVOM/ CHARACTERISTICS OF INTERNATIONAL DANUBE RIVER CRUISE TRAVELLERS IN CROATIA

Rastući trend u potražnji za međunarodnim krstarenjima na europskim rijekama nije zaobišao ni Hrvatsku, točnije Vukovar i Ilok koji su od 2002. (Vukovar), odnosno 2007. (Ilok) uključeni u itinerere krstarenja Dunavom. Prema podacima kojima raspolaže lučka uprava Vukovar, u 2012. godini, u putničkim pristaništima u Vukovaru i Iloku zabilježeno je ukupno 235 pristajanja brodova na krstarenju Dunavom (od čega 217 u Vukovaru) i blizu 28,6 tisuća putnika (od čega 93% u Vukovaru).

U namjeri jačanja informacijske osnovice neophodne za analizu potencijala i smjera razvoja, Lučka uprava Vukovar je 2013. godine ugovorila s Institutom za turizam pilot-istraživanje stavova i potrošnje posjetitelja Vukovara s međunarodnih krstarenja Dunavom.

Sistraživanjem smo započeli u drugoj polovici listopada kada je prema podacima Lučke uprave Vukovar do kraja godine bio planiran dolazak oko dvadesetak brodova na međunarodnim krstarenjima i to isključivo u Vukovar. Anketiranje je obavljeno u listopadu i studenom i prikupljeno je 445 ispunjenih upitnika. Ispitanici su bili putnici i članovi posade. Korištena je TOMAS metoda koja se već 25 godina primjenjuje pri istraživanju turističke potražnje koju provodi Institut za turizam.

U poglavlju C mogu se naći neka odabrana obilježja putnika i posade, a u poglavlju D struktura troškova u destinaciji te preferencije pri kupovini u destinaciji u kojoj se brod zaustavlja.

C1. ZEMLJA PORIJEKLA PUTNIKA I ČLANOVA POSADE/ C1. COUNTRY OF ORIGINE OF TRAVELLERS AND CREW MEMBERS

Zemlja porijekla putnika i članova posade/ Country of origine of travellers and crew members

	Ukupno/ Total (%)	Putnici/ Travellers (%)	Članovi posade/ Crew Members (%)
SAD/ USA	68,5	82,8	2,5
Rumunjska/ Romania	6,3	0,8	31,6
Ujedinjeno Kraljevstvo/ United Kingdom	4,9	6,0	0,0
Kanada/ Canada	4,3	5,2	0,0
Srbija/ Serbia	2,9	0,0	16,5
Bugarska/ Bulgaria	2,5	0,3	12,7
Norveška/ Norway	1,3	1,6	0,0
Slovačka/ Slovakia	1,3	0,0	7,6
Australija i Novi Zeland/ Australia and New Zealand	0,2	0,3	0,0
Njemačka/ Germany	0,2	0,3	0,0
Ostale europske zemlje/ Other European Countries	4,5	0,8	21,5
Ostale izvan europske zemlje/ Other Non European Countries	2,9	1,9	7,6
Ukupno/ Total	100,0	100,0	100,0

Istraživanje stavova i potrošnje posjetitelja s međunarodnih krstarenja Dunavom u Hrvatskoj u 2013. godini, Institut za turizam, Zagreb, prosinac 2013./ Survey on Attitudes and Expenditures of Visitors on Danube River Cruises in Croatia in 2013, Institute for Tourism, Zagreb, December 2013.

Krstarenje Dunavom najviše privlači Amerikance. Prema rezultatima istraživanja, na brodovima koji su Dunavom došli do Vukovara, četiri od pet putnika su bili Amerikanci. Iako u znatno manjoj mjeri, takva putovanja privlače i stanovnike Ujedinjenog Kraljevstva, Kanade, Australije i Novog Zelanda.

Članovi posade su, pak, iz zemalja uz Dunav. Njih dvije trećine dolazi iz Rumunjske, Srbije, Bugarske i Slovačke.

C2. ISKUSTVO PUTNIKA S RIJEČNIM KRSTARENJEM/ C2. RIVER CRUISE TRAVELLER EXPERIENCE

Iskustvo putnika s riječnim krstarenjem/ River cruise traveller experience

Riječno krstarenje/ <i>River cruise</i>	Ukupno/ Total (%)	Putnici/ Travellers (%)	Posada/ Crew Members (%)
Prvi odlazak/ <i>First travel</i>	36,3	43,8	1,3
Drugi odlazak/ <i>Second travel</i>	10,2	12,1	1,3
Tri i više odlazaka/ <i>Third travel or more</i>	53,5	44,1	97,4
Ukupno/ <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0

Istraživanje stavova i potrošnje posjetitelja s međunarodnih krstarenja Dunavom u Hrvatskoj u 2013. godini, Institut za turizam, Zagreb, prosinac 2013./ *Survey on Attitudes and Expenditures of Visitors on Danube River Cruises in Croatia in 2013, Institute for Tourism, Zagreb, December 2013.*

Riječna krstarenja imaju svoje vjerne poklonike. Od pet putnika koji se sretnu na brodu, dva su prvi put na takvom putovanju dok su, otprilike, dvojica bila na tri ili više krstarenja (44%). Uzmi li se u obzir i putnici koji su tek drugi put na krstarenju, onda je više od polovice onih koji imaju neko iskustvo s takvom vrstom putovanja (56%).

Podaci istraživanja pokazuju da je s riječnim krstarenjima posada iskusna – svaki član ima iza sebe tri ili više krstarenja.

C3. ISKUSTVO PUTNIKA S HRVATSKOM/ C3. TRAVELLER EXPERIENCE OF CROATIA

Iskustvo putnika s Hrvatskom/ Traveller experience of Croatia

Broj posjeta Hrvatskoj/ Number of visits to Croatia	Ukupno/ Total (%)	Putnici/ Travellers (%)	Posada/ Crew Members (%)
Prvi posjet/ <i>First visit</i>	61,9	74,7	2,5
Drugi posjet / <i>Second visit</i>	14,0	17	0,0
Tri i više posjeta/ <i>Three or more visits</i>	24,2	8,2	97,5
Ukupno/ <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0

Istraživanje stavova i potrošnje posjetitelja s međunarodnih krstarenja Dunavom u Hrvatskoj u 2013. godini, Institut za turizam, Zagreb, prosinac 2013./ *Survey on Attitudes and Expenditures of Visitors on Danube River Cruises in Croatia in 2013, Institute for Tourism, Zagreb, December 2013.*

Za većinu ispitanika, krstarenje u jesen 2013. godine, bio je prvi susret s Hrvatskom (62%). Tek je nešto više od jedne trećine putnika izjavilo da Hrvatsku poznaje iz prethodnih posjeta (38%).

Potpuno očekivano, za 98% članova posade može se reći da dobro poznaju Hrvatsku budući da su je posjetili tri ili više puta.

C4. AKTIVNOSTI PUTNIKA U DESTINACIJI/ C4. TRAVELLER ACTIVITIES AT DESTINATION

Kada brod pristane u neku luku, putnicima su na raspolaganju različite aktivnosti. Rezultati istraživanja pokazuju da se većina odlučuje za ponudu organiziranog izleta u okolici, odnosno razgledanja grada. Vrijeme boravka na kopnu koristi se i za kupovinu, odlazak u restoran, obilazak grada u vlastitom aranžmanu ili za posjet muzeju ili izložbi.

Za vrijeme sidrenja broda posada rado odlazi u restoran ili nešto kupiti od onoga što se u destinaciji nudi ili razgledati grad "po svom".

Aktivnosti putnika* u destinaciji/ Traveller activities* at destination

	Ukupno/ Total (%)	Putnici/ Travellers (%)	Posada/ Crew Members (%)
Bili na organiziranom izletu u okolici/ <i>Organized trip in surroundings</i>	65,8	77,9	10,1
Bili u organiziranom razgledu grada/ <i>Organized city sightseeing</i>	62,9	74,3	10,1
Bili u kupovini/ <i>Shopping</i>	55,3	49,5	82,3
Konsumirali hranu u ugostiteljskim objektima/ <i>Had meals in restaurants</i>	51,2	43,7	86,1
Samostalno razgledali grad/ <i>City sightseeing independently</i>	37,8	35,0	50,6
Konsumirali piće u ugostiteljskim objektima/ <i>Had drinks in restaurants, bars or cafés</i>	30,8	18,6	87,3
Posjetili muzej ili izložbu/ <i>Visit museum or exhibition</i>	21,8	25,1	6,3
Koristili usluge javnog prijevoza/ <i>Use of public transport</i>	2,5	1,9	5,1
Posjetili turističke informativne centre/ <i>Visit tourist information centre</i>	2,2	1,1	7,6
Nešto drugo/ <i>Something else</i>	6,3	7,4	1,3

* Mogućnost više odgovora/ *Multiple answers possible.*

Istraživanje stavova i potrošnje posjetitelja s međunarodnih krstarenja Dunavom u Hrvatskoj u 2013. godini, Institut za turizam, Zagreb, prosinac 2013./ *Survey on Attitudes and Expenditures of Visitors on Danube River Cruises in Croatia in 2013, Institute for Tourism, Zagreb, December 2013.*

D.

IZDACI PUTNIKA U DESTINACIJI/ TRAVELLERS EXPENDITURES AT DESTINATION

D1. STRUKTURA UKUPNIH IZDATAKA U DESTINACIJI/ D1. STRUCTURE OF TOTAL EXPENDITURE AT DESTINATION

Ukupni troškovi turista s broda u destinaciji iznose u prosjeku blizu 13 eura, a članova posade 30 eura. U prosjeku, svaki putnik na brodu potroši u destinaciji oko 16 eura.

Najveći udio u ukupnim troškovima ima trošak kupovine: kod putnika taj udio iznosi 71%, a kod posade blizu 65%. Drugi po veličini su troškovi za konzumaciju hrane i pića: kod putnika taj se udio kreće oko 26%, a kod posade 35%.

**Struktura ukupnih izdataka u destinaciji/
Structure of total expenditure at destination**

Izdaci/ Expenditure	Ukupno/ Total (%)	Putnici/ Travellers (%)	Posada/ Crew Members (%)
Hrana/ piće u ugostiteljskim objektima/ Food and beverages in restaurants	29,2	25,9	34,9
Kupnja/ Shopping	68,5	70,9	64,5
Ulaznice/ Tickets	0,6	0,9	0,0
Ostalo/ Other	1,7	2,3	0,6
Ukupno/ Total	100,0	100,0	100,0

Istraživanje stavova i potrošnje posjetitelja s međunarodnih krstarenja Dunavom u Hrvatskoj u 2013. godini, Institut za turizam, Zagreb, prosinac 2013./ Survey on Attitudes and Expenditures of Visitors on Danube River Cruises in Croatia in 2013, Institute for Tourism, Zagreb, December 2013.

**D2. KUPLJENI ARTIKLI U DESTINACIJI/
D2. ARTICLES PURCHASED AT DESTINATION**

**Kupljeni artikli u destinaciji/
Articles purchased at destination**

Kupljeni artikli*/ Purchased articles*	Ukupno/ Total (%)	Putnici/ Travellers (%)	Posada/ Crew Members (%)
Boca hrvatskog pića (vino, rakija i slično)/ Bottle of Croatian drink (wine, schnapps or similar)	35,8	30,3	61,5
Autohtoni prehrambeni proizvod/ Indigenous food product	34,7	28,6	62,8
Suvenir/ Souvenir	33,3	34,4	28,2
Umjetnička keramika, kristal, slika/ Ceramics, crystal or paintings	13,7	16,1	2,6
Kozmetika/ Cosmetics	13,5	4,7	53,8
Plan grada, turistički vodič/ City map, tourist guide	10,5	10,8	9
Razglednice/ Postcards	9,6	10,3	6,4
Odjevni predmet/ Clothes	9,4	5,6	26,9
Nakit/ Jewelry	4,6	4,4	5,1
CD/ DVD	2,3	2,8	0
Igračka/ Toy	2,3	1,9	3,8
Knjiga/ Book	2,1	2,2	1,3
Obuća/ Shoes	1,4	1,1	2,6
Nešto drugo/ Something else	7,1	6,7	9
Nije ništa kupljeno/ Nothing	23,1	25,6	11,5

* Mogućnost više odgovora/ Multiple answers possible.

Istraživanje stavova i potrošnje posjetitelja s međunarodnih krstarenja Dunavom u Hrvatskoj u 2013. godini, Institut za turizam, Zagreb, prosinac 2013./ Survey on Attitudes and Expenditures of Visitors on Danube River Cruises in Croatia in 2013, Institute for Tourism, Zagreb, December 2013.

Općenito, *shopping* je omiljena turistička aktivnost u destinaciji. I putnici i članovi posade odvajaju dio vremena kako bi se upoznali s ponudom destinacije. Prema rezultatima istraživanja, najčešće se odlučuju za kupnju nekog hrvatskog pića ili autohtonog prehrambenog proizvoda ili suvenira.

Usporedba podataka za putnike i posadu ukazuje na razlike u njihovim odlukama: članovi posade češće kupuju kozmetiku i odjevne predmete.

E.

PRIHODI I RASHODI OD PUTOVANJA/ CREDIT AND DEBIT FROM TRAVEL

E1. PRIHODI I RASHODI OD PUTOVANJA U PLATNOJ BILANCI HRVATSKE/ E1. CREDIT AND DEBIT FROM TRAVEL IN CROATIAN BALANCE OF PAYMENTS

Prihodi i rashodi od putovanja prema razlozima putovanja u četvrtom tromjesečju 2013. godine
(u milijunima eura)*/
*Travel credit and debit by purpose of travel in forth quarter 2013 (mil EUR)**

	2009.	2010.	2011.	2012.	2012. Q1**	2012. Q2**	2012. Q3**	2012. Q4**	2013. Q1**	2013. Q2**	2013. Q3**	2013. Q4***
1. Robni deficit/ <i>Trade deficit in goods</i>	-7.207,0	-5.745,5	-6.148,5	-6.042,4	-1.593,2	-1.706,0	-1.473,6	-1.269,7	-1.522,8	-1.953,6	-1.550,6	1.220,3
2. Putovanja - turizam (neto prihod)/ <i>Travel (net income)</i>	5.655,8	5.600,8	5.984,5	6.136,7	140,1	1.486,1	4.116,4	394,0	168,0	1.585,9	4.343,8	419,5
2.1. Prihodi/ <i>Credit</i>	6.379,7	6.230,0	6.616,9	6.858,7	289,7	1.690,2	4.320,3	558,4	306,9	1.771,0	4.524,3	592,2
2.1.1. Poslovni razlozi/ <i>Business</i>	255,7	236,3	210,1	233,2	28,2	86,2	66,0	52,6	39,4	91,2	51,5	43,2
2.1.2. Osobni razlozi/ <i>Personal</i>	6.124,0	5.993,6	6.406,9	6.625,6	261,5	1.604,0	4.254,3	505,6	267,5	1.679,7	4.472,7	549,0
2.2. Rashodi/ <i>Debit</i>	-724,0	-629,2	-632,4	-722,0	-149,6	-204,1	-203,9	-164,4	-139,0	-185,1	-180,5	-172,7
2.2.1. Poslovni razlozi/ <i>Business</i>	-240,8	-180,6	-184,3	-224,6	-42,6	-69,9	-55,6	-56,4	-42,8	-59,1	-48,8	-61,0
2.2.2. Osobni razlozi/ <i>Personal</i>	-483,1	-448,6	-448,1	-497,4	-107,0	-134,1	-148,4	-107,9	-96,1	-126,0	-131,7	-111,7

*Podaci o prihodima od putovanja temelje se na stavci platne bilance "putovanja, prihodi", a obuhvaćaju sve transakcije potrošnje inozemnih turista i jednodnevnih posjetitelja na: smještaj, hranu i piće, prijevoz u zemlji, zabavu, kupnju i sl./**Travel credit data are based on the balance of payment entry "travel, credit", including all transactions of consumption of foreign travellers and same-day visitors on accommodation, food and beverage, travel within the country, entertainment, shopping etc.*

** Revidirani podaci/ ***Revised data.*

Preliminarni podaci/ *Preliminary data.*

Izvori: *Bilten HNB-a 202 (travanj 2014.); www.hnb.hr/Sources: Bulletin HNB 202 (April 2014); www.hnb.hr.*

U četvrtom tromjesečju 2013. godine netoprihod koji se vodi na stavci "2. Putovanja – turizam (neto prihod)" u "Platnoj bilanci – robe i usluge", iznosio je blizu 420 milijuna eura što je oko 6,5% više od neto prihoda u četvrtom tromjesečju 2012. godine. Prihodi od usluga pruženih putnicima i turistima u Hrvatskoj iznosili su 592 milijuna eura i u odnosu na četvrto tromjesečje 2012. porasli su za 6%. Na strani rashoda također je zabilježen rast i to od 5%. Do povećanja rashoda došlo je zbog povećanja troškova hrvatskih građana na poslovnim (porast od 8%), ali i na privatnim putovanjima u inozemstvo (3,5%). Ukupni rashodi u četvrtom tromjesečju 2013. godine iznosili su blizu 173 milijun eura naspram 164 milijuna u istom razdoblju 2012. godine.